

The old and the beautiful

► In zijn halve finale loopt Bolt alle twijfels weg. Hij wint met sprekend gemak.
© PHOTO NEWS

HANS VANDEWEGHE

De tweede zaterdag van de Olympische Spelen is niet voor niets Superzaterdag, maar deze was een hele bijzondere. 's Ochttends begon Usain Bolt aan de jacht op het derde sprintgoud op rij. 's Avonds zwom Michael Phelps naar zijn 23ste gouden medaille. Beiden zwaaien af.

Laterdag 13 augustus. 12u42 Rio time: Usain Bolt wint serie zeven in 10.07. Het zal de vierde tijd worden. Twijfels waren er al en die zijn hierneeft niet vermindert. 23u06: Michael Phelps duikt als derde zwemmer het water in voor de 4x100m wisselslag-etafette. Hij zwenkt de vinderslag en dankzij het wereldrecord van startzwemmer Ryan Murphy ziet hij niemand meer. Alleen voorin is waar hij het beste in was en zijn laatste 100 meter hij het victorieus afsluiten. Dit is zijn laatste 100 meter op de ceremonie.

Zondag 14 augustus. 21u07: Usain Bolt wint zijn halve finale in 9.86, beste tijd van alle finalisten. Toch niet zo slecht. Hij houdt bovendien in en licht naar het stadion en de tegenstand. 22u25: Usain Bolt wint de finale in 9.81, weer een bestietsezoensprestatie en derde goud op rij op de honderd meter. Hij danst het stadion rond.

Michael Phelps is de grootste zwemmer aller tijden en mischien – cijfers winnen niet – de grootste olympiër aller tijden. In de antieke Olympische Spelen tekten alleen de winnaars. Die kregen een gevelteken laurertak op het hoofd en mochten zich een jonge vrouw of man of meer dan één uitkiezen voor de seks achteraf en dat was het. You don't win

silver, you lose gold, vond het grootste sportmerk Nike ooit uit en dat is ongeveer de harde realiteit. Phelps heeft ook drie zilveren en twee bronzen medailles, in zijn geval onder leggetjes voor de glazen. Michael Phelps werd op zijn vijfde Olympische Spelen groter dan groots door twee momenten. In de 4x100m op de eerste dag zwom hij een estafettesplit van 47.12. Daarmee had hij ook een medaille gepakt in de 100 meter vrije slag, een nummer dat hij op mondiaal niveau nooit heeft kunnen winnen, wat een gemis blijft. Hij kon zwemmen, maar dat wisten wel, en die tijd maakte veel goed. Op vrijdagavond verloor hij de 100 meter vinderslag, ruim achter een jongen uit Singapore die acht jaar eerder nog niet hem op de foto was gegaan toen Phelps in zijn club trainde op weg naar zijn triomf in Peking. Het eerste wat hij deed, was van zijn baan twee naar vier zwemmen en Joseph Schooling feliciteren. Ook als hij zilver wint, is dat uniek, want nooit was het gebeurd dat er drie dezelfde tijd hadden: Michael Phelps stond naast Chad le Clos en Laszlo Cseh, twee van zijn felste tegenstanders de laatste jaren. Ook toen was er emotie en een blik in de verte. Een dag was hij verwijdert van zijn pensioen.

Bloedarmoede
Inmiddels was die andere grote ster van de voorbije twee Olympische Spelen – hij nepte in de tweede week en Phelps in de eerste – begonnen aan zijn toernooi. Net als bij Phelps waren ook Bolt meer twijfels dan zekerheden, maar die verdwenen in uw nacht van zondag op maandag toen Usain Bolt naar aloude traditie iedereen naar huis liep. Naar huis? In 9.81? Met die tijd had hij nog niet in Athene in 2004 kunnen winnen, maar daarna niet meer. In Londen vier jaar geleden was hij met 9.81 zelfs nauwer het podium gevallen. Hij liep nooit harder dit seizoen dan vorig weekend in Rio de Janeiro en dat mag verbazen. Ofwel is Usain Bolt een ongelukkig natuurtalent en dat is hij zeker: ofwel een ongelukkig doper, ofwel alibi. Met daarbij deze asterik dat er geen doping bestaet die je in een maand tijd sneller doet lopen of althans geen doping die ze niet kunnen vinden.

► Michael Phelps zwom zaterdagavond zijn 23ste gouden afhalen.
© PHOTO NEWS

Het doet van Bolt zijn verdienste niets af, maar er is iets aan de hand met desprinters en mischien is de geïntensifieerde jacht op doping de reden, maar mischien ook niet. Atletiek ligt aan een bijna dodelijke bloedarmoede. Voor kinderen met talent voor atletiek liggen veel aantrekkelijker en vooral lucratievere sporten te wachten. Een Amerikaan die het in zich heeft om verder dan acht meter te springen of de honderd in tien seconden te lopen, zou gek moeten zijn of een serieus gezichtsprobleem of twee linkerhanden of een combinatie van dat alles moeten hebben, om het niet in American

football of basketball te proberen, of tegenwoordig zelfs soccer. Een matige Amerikaanse voetballer zal in de ML Seen stuk meer verdienen dan de derde Amerikaanse performer op de honderd meter. Dat Usain Bolt zijn derde olympische finale wint met 9.81 na zijn 9.69 in Beijing en 9.63 in Londen, is niet normaal. Dat het een trage baan zou zijn, is ook karie, want dan had Wayne Van Niekker een uur eerder geen 43.03 gelopen op de 400 meter. Dit is vooralsnog de prestatie van dit atletiektoernooi en het is te hopen dat die tijd overeen blijft na alle onderzoeken, want wie het dopingrecord van Michael Johnson verpulvert, heeft best een goede verklaring. In zijn geval kan dat zijn dat hij de 100m in minder dan tien en de 200m in minder dan twee seconden loopt. Dat geeft hem het voordeel van detijdelijk en die moet er altijd zijn in de dopingsport cum laude.

Ouder en beter?
Wie is nu groter, de zwemmer of de sprinter? De zwemmer heeft 23 keer goud en de loper zal woensdag (200 meter) en vrijdag (400 meter) zijn achte en negende goud ophalen. Misschien moeten ze hem ook gewoon in de 4x400 laten lopen voor een tiende goud op zondag 21 augustus, de dag waarop hij dertig wordt. Negen keer goud op drie Olympische Spelen tegenover drientwintig op vijf, dat is op het eerste gezicht geen match. Bolt heeft evenwel maar één estafette om mee te scoren, Phelps heeft er drie. Phelps had in Peking vijf individuele nummers. Bolt hooguit twee omdat meer niet te combineren valt. Zwemmers hebben gewoon veel meer kansen op medailles dan lopers. In atletiek bestaat geen 50 meter sprint zoals in zwemmen ook geen 50 meter zwemmen. Alles in perspectief geplaatst kunnen beide beren gerust samen op het hoogste schavotje. En of the old and the beautiful zullen worden gemist over vier jaar in Tokio. Sterren komen en sterren gaan, maar nooit in de geschiedenis van de Olympische Spelen zijn de twee grootste olympiërs samen afgezwaaid. Voor Phelps is dat zeker, voor Bolt moet voortbehouden worden gemaakt. Het zwemmen zal het vertrek van Michael Phelps wel over-

leven. Zelfs het Amerikaanse zwemmen, want in tegenstelling tot wat werd verwacht, steken ze er hier weer met kop en schouders boven uit. Schrijf op: als ze rugslagzwemmer Ryan Murphy op zijn buik krijgen, wordt hij de nieuwe Phelps. Of atletiek het zonder Bolt kan stellen, is nog maar de vraag. Hij heeft over zijn pensioen geen meddelingen gedaan en hij zou eventueel nog één Olympiade kunnen meegaan, hoewel het de laatste jaren al geregeld medisch revalidatie was. Ouder betekent niet noodzakelijk beter, maar wel langer beter. Het is opvallend hoe de basis van de leeftijds piramide van de olympische atleten steeds verder is opgeschoven. Her en der komt nog wel eens een zestienjarige tegen, maar dat kan geen kans meer tegen de oudere en beter getrainde atleten die ook wel langer actief blijven. Daar zijn meerdere oorzaken voor.

Sterren komen en sterren gaan, maar nooit in de geschiedenis van de Olympische Spelen zijn de twee grootste olympiërs samen afgezwaaid

De trainingen zijn beter geworden en de kans op blessures is daardoor verminderd. De medische sportwetenschap heeft reuzensprongen gemaakt, niet alleen voor preventie, revalidatie, maar ook recuperatie, voeding, supplementering. De grootste oorzaak is het geld. Olympische atleten zoals Mark Spitz – zeven keer goud in München – stopten op hun 23ste omdat er naast een tijdelijke vergoeding om de doos Wheaties te staan, geen enkele dollar hun richting uitkwam. Michael Phelps ging door tot zijn 31ste omdat hij als niet-zwemmer zijn inkomsten door tien kan delen. Een zwemmer als Pieter Timmers kreeg jaren een mooi salaris van de Vlaamse overheid om zijn favoriete hobby te beoefenen en dat bleek voor beiden een prima investering. Twintig jaar geleden was Pieters nooit tot zijn 23ste doorgestaan. Geld zal ook de reden zijn waarom Bolt er nog twee jaar zal aan vasthangen. Twee jaar meetings lopen aan 200.000 dollar per meeting, het zou gek zijn om daarmee op te houden. Nog één verschil tussen Bolt en Phelps: Bolt hoeft niet zo hard te werken om succesvol te zijn. Zich verzorgen, af en toe het krachtbalk in, hooguit 1.000 meter per dag lopen. In een uurtje of twee, is die Bolt klaar. Michael Phelps trainde op zijn top tot zeven uur per dag en de voorbije twee jaar nog vijf uur omdat hij de 400m wissel had laten schieten. Bolt traint het neuromusculair systeem, Phelps traint het cardiovasculair systeem. De ene zit buiten de vogeljes als hij traint, de andere zit een zwarte lijn en een muur. Bolt mag op en en blijven, Michael Phelps is onwille van die offeringen buiten categorie.

Van Niekker wint 400m in wereldrecord
Van Niekker is een uitzonderlijk talent. Hij is de enige sprinter die de 400 meter onder de 44 seconden heeft gelopen, de 200 meter onder de 20 seconden (19.94) en de 100 meter onder de 10 seconden (9.98). Hij versloeg in Rio de vorige twee olympische kampioenen, Kirani James en LaShawn Merritt, met ruim een halve seconde. "Ik rende als een blinde", zei Van Niekker (24). "Ik schiet dat iemand me zou inhaken. Ik kocht: wat gebeurt er en dat gaf me de motivatie om door te gaan." (NVO)

